

Laiklik nasıl korunacak?

Av. METİN ÖZDEMİR -BERLİN

Ülkemizdeki laiklik karşıtı gelişmeler, laiklik karşıtı görüşlerin ideolojik önderliğindeki Refah Partisi'nin, 24.12.1996 tarihinde yapılan TBMM genel seçimlerinden en güçlü parti olarak çıkarak, işbirlikçi-teknelci sermayenin çıkarlarının temsilcisi siyasi partilerden DYP'nin desteği ve işbirliği ile hükümeti kurup siyasal iktidarı ele geçirdiği bir aşamaya gelmiştir.

Bu zamana kadar siyasal iktidarlar tarafından taktiksel olarak korunmayan laiklik ilkesi, artış siyasal iktidar tarafından tahrip edilip yok edilecek stratejik bir hedef haline almıştır. Türkiye bu duruma neden ve nasıl gelmiştir? Yasal eksiklik ve yetersizliklerden dolayı mı bu duruma gelinmiştir? bu geliş sürecinin ve bugünkü durumun arkasındaki toplumsal ve siyasal güçler kimlerdir? Laikliği kimler korumamıştır?

Kimlerin laiklik ilkesinin yanında, kimlerin karşısında olduğunun; kimlerin laiklik ilkesinin dostu, kimlerin düşmanı olduğunun; kimlerin laiklik

ilkesini korumadığının, kimlerin koruyamadığının açıkça belirlenmesi için, bu soruların cevaplarının araştırılması gerekir. Bu soruların cevaplarının verilmesi, laikliğin kimler tarafından, kimlerle, nasıl korunabileceğine de açıklık getirecektir...

Laiklik karşıtı gelişmelerin laik devlet yapısını tahrip edici boyutlara ulaşması, laiklik ilkesini koruyacak yasal düzenlemelerin getirilmesine olanak verecek anayasal düzenlemelerin eksik ya da yetersiz olmasından değildir. Gerek 1924, gerek 1961 ve gerekse 1982 Anayasası'nda laikliği yasal düzeyde korumaya olanak veren yeterli anayasal düzenlemeler vardır.

Devletin 1928'de laikleştirilmesine ve laikliğin devleti tanımlayan bir ilke olarak 1937 yılında anayasal güvenceye kavuşturulmasına karşın, laiklikle ilgili en az düzenlemenin yapılmış olduğu 1924 Anayasası'nı yürürlükte kaldığı 1961 yılına kadar geçen sürenin 1924-1950 arası döneminde, laiklik ilkesi çok iyi ve kararlı olarak

korundu halde, aynı anayasanın yürürlükte bulunduğu 1950-1960 yılları arasında laiklik ilkesinin korunması bi yana, ilkedeki ödünler verildiği, laiklik karşıtı akımlara ve güçlere yardım edildiği görülmektedir.

1961 Anayasası'nda laiklik ilkesi ile ilgili düzenlemeler ve güvenceler 1924 Anayasası'ndan çok fazla olmasına karşın, bu anayasanın yürürlükte olduğu 1961-1980 yılları arasındaki dönemde laiklik karşıtı güçlerin gelişmeleri çok büyük boyutlara ulaşmıştır. 1982 Anayasası'nda yapılan düzenlemelerle laiklik ilkesine getirilen güvenceler, 1961 Anayasası gibi ve 1924 Anayasası'ndan çok daha fazla olmasına karşın, laiklik karşıtı akımlar ve güçler en çok gelişmeyi 12 Eylül 1980 faşist askeri darbesinden sonra ve 1982 Anayasası'nın yürürlüğü döneminde göstermişler ve bugünkü güçlerine, konumlarına ulaşmışlardır. Demek ki, 1961 ve 1982 Anayasaları'nda laikliği korumak için 1924 Anayasası'ndan daha çok anayasal olanak bulunmasına karşın, laiklik karşıtı akımlar ve güçler bu anayasaların yürürlükte olduğu dönemlerde daha çok gelişme göster-

mişlerdir. Gerek 1961 Anayasası'nda ve gerekse 1982 Anayasası'nda Diyanet İşleri Başkanlığı'nın "Gelen İdare" içinde anayasal bir kurum olarak düzenlenmiş olmasının, laiklik karşıtı gelişmelerin bu boyutlara ulaşmasında önemli bir rol oynaması söz konusu değildir. Diyanet İşleri Başkanlığı 1924 Anayasası'nın yürürlükte olduğu dönemde de, anayasal bir kurum olarak olmasa bile, "Genel İdare" içinde bir kurum olarak vardır. Buna karşın, bu anayasanın yürürlükte olduğu dönemin 1924-1950 yılları arasında laikliksiyasal iktidar tarafından kararlı olarak korunmuştur.

Neden korumamışlardır?

Bu nasıl ve neden böyle olmuştur?

Laikliği korumayan siyasal iktidarlar, kısa süreli kesintilerle 195 yılından beri ya tek başına ya da sermaye sınıfının diğer kollarının desteği ile Türkiye'yi yöneten işbirlikçi-teknelci sermaye ve onun siyasal iktidarlarıdır. Laiklik karşıtı gelişmelerin bu boyutlara ulaşmasının ve Türkiye'nin bugünkü duruma gelmesinin sorumlusu odur.

Laiklik karşıtı gelişmelerin arkasındaki toplumsal güçler, sermaye sınıfının belli kesimleri ile feodal ve yarı feodal sınıfsal güçlerdir. siyasal güçler ise, bu toplumsal kesimlerin çıkarlarını temsil eden, laiklik karşıtı akımların ideolojik önderliğindeki siyasal partileri, MNP-MSP-RP'dir.

Fakat, bugüne kadar gelinen süreç içinde yaşanan laiklik karşıtı gelişmelerin ve bugünkü durumun asıl sorumlusu olan toplumsal ve siyasal güçler, bu laiklik düşmanlarını koruyup destekleyen işbirlikçi-teknelci sermaye ve onun siyasal partileri DP, AP, ANAP, DYP, MHP ve siyasal iktidarlarıdır. Bu birbirinin ya devamı ya da parçası olan siyasal partilerin hepsi, işbirlikçi-teknelci sermayenin siyasal iktidarı ele geçirme, hakim olma ve kullanma araçlarıdır. zaman süreci içinde siyasal ve doğal nedenlerden dolayı, sadece siyasal partilerin ve liderlerinin adları değişikliğe uğramıştır. hepsi aynı toplumsal kesimin, işbirlikçi-teknelci sermayenin sınıfsal çıkarlarının siyasal koruyucuları ve temsilcileridir. Laikliği korumayan, laiklik yanlısı güçleri ezen ve baskı altına alan, laiklik karşıtı güçleri ve akımları ödünlerle destekleyen toplumsal kesim, bu işbirlikçi-teknelci sermayedir; onun siyasal partileri ve siyasal iktidarlarıdır; onun izni ve onayı ile yapılan askeri darbelerle kurulan askeri rejimler ve iktidarlarıdır.

İşbirlikçi-teknelci sermayenin destekçileri ve suç ortakları, diğer sermaye kesimleri ve onların siyasal örgüleri MP-CMP-CKMP, GP-CGP, YTP, DP'lerdir.

Laikliğin korunması, siyasal iktidarlara bağlıdır. Laikliğin korunması ancak siyasal iktidar sorununun, çıkarları laiklikte ve laikliğin korunmasında olan toplumsal güçler lehine, onların siyasal partileri tarafından çözülmesi ile olanaklıdır. İktidar sorunu ise sınıfsal temelde ve siyasal olarak çözülür. Hangi temelde çözülmek istenirse istensin, tüm bu öznal isteklerden bağımsız olarak, siyasal iktidar sorununun çözümü nesnel olarak sınıfsal temelde gerçekleşir.

Laiklikte her zaman ve en çok çıkarı olan sınıf, işçi sınıfıdır. Laikliği ilkeli ve kararlı olarak her zaman koruyacak olan ve koruması gereken odur. Laikliği koruyacak sınıfsal temeldeki siyasal örgütlenme, siyasal iktidar sorununu laiklikte en çok çıkarı bulunan işçi sınıfı lehine çözecek olan siyasal örgütlenmedir.

Laikliği korumak, her şeyden önce işçi sınıfının sınıfsal çıkarlarını temsil eden ve siyasal iktidar sorunu işçi sınıfı lehine çözecek olan siyasal partiyi oluşturmak ve işçi sınıfının siyasal partisinin iktidara gelmesi için siyasal çalışma yapmakla olur.

Laikliğin korunması, işçi sınıfı partisinin siyasal iktidar sorununu kendi lehine çözmesi ile olanaklıdır.

İşçi sınıfının siyasal partisi, bu amaçla, her şeyden önce işçi sınıfı siyasal hareketinde örgütsel birliği gerçekleştirmeli ve örgütlülük düzeyini nicelik ve nitelik olarak nesnel koşulların elverdiği ölçüde yükseltip geliştirmeli; laiklikte ve laikliğin korunmasında çıkarı olan diğer toplumsal güçlerle ve onların siyasal, demokratik örgütleri ile olanaklı en ileri ve uygun işbirliğini yapmalıdır.

